

Denk eens aan...

een zomerschool

onderwijstijdverlenging
extra tijd voor taal en rekenen

Extra tijd voor taal en rekenen

Ruim 200 Nederlandse basisscholen hebben tussen 2009 en 2013 geëxperimenteerd met het aanbieden van extra leertijd voor taal en rekenen. Dat deden zij in het kader van de landelijke regeling OnderwijsTijdVerlenging (OTV). Doelen: het verkleinen van onderwijsachterstanden en het tegengaan van 'onderpresteren' op het gebied van taal en rekenen.

De extra onderwijstijd werd aangeboden in de vorm van de verlengde schooldag, of in de vorm van een zomerschool. Deze brochure bevat informatie over de **zomerschool**. In de pilotperiode is een grote variatie aan interessante aanpakken ontstaan, die het waard zijn om te worden verspreid.

Zijn er in uw gemeente groepen leerlingen met taal- en rekenachterstanden die met het huidige beleid onvoldoende worden bereikt? Merken de scholen dat taal- en rekenachterstanden in de vakanties toenemen? Dan is een OTV-zomerschool misschien iets voor de scholen in uw gemeente of schoolbestuur.

www.onderwijstijdverlenging.nl biedt een schat aan informatie en een groot aantal voorbeelden. Om u alvast een idee te geven, schetsen we op de volgende pagina kort enkele varianten. Ook helpen we u met het stappenplan in deze brochure vast een stukje op weg!

Enkele varianten

's Ochtends taal en rekenen, 's middags verrijking

Kinderen met achterstanden op het gebied van taal en/of rekenen kunnen deelnemen aan de zomerschool op een centrale plaats in de wijk. In de ochtend volgen de leerlingen extra taal- en rekenles. In de middag worden er andere activiteiten aangeboden: excursies, creatieve opdrachten of sportieve activiteiten. Per week staat een ander thema centraal en wat in de ochtend is geleerd, komt 's middags op een andere manier terug. Leerlingen mogen zelf kiezen hoeveel weken ze deelnemen, maar één week is het minimum.

Po-vo zomerschool

De zogenaamde po-vo-zomerschool bereidt aanstaande brugklasleerlingen voor op de overgang naar het vo. Naast extra taalonderwijs (begrijpend lezen, samenvatten van schoolboekteksten) maken leerlingen alvast kennis met de nieuwe vakken en is er aandacht voor vragen als: hoe ga je om met een agenda, hoe leer je voor een proefwerk, hoe maak je contact met nieuwe klasgenoten?

1. Maak een beleidsanalyse

Beleidsanalyse

Maak de balans op:

- Zijn er groepen leerlingen die onderpresteren op het gebied van taal- en/of rekenen en die onvoldoende worden bereikt met het huidige onderwijsachterstandenbeleid?
- Merken de scholen dat taal- en rekenachterstanden bij bepaalde groepen leerlingen in de vakanties toenemen?
- Bestaat de behoefte om ook na de voor- en vroegschoolse periode (meer) aandacht te (blijven) besteden aan het tegengaan van onderwijsachterstanden?
- Willen uw scholen graag extra uren taal en rekenen aanbieden aan leerlingen die dat nodig hebben?

...denk dan eens aan het organiseren van een OTV-zomerschool!

2. Bepaal doel(en) en doelgroep

Doel(en) en doelgroep

Besprek met uw bestuurlijke partners *wie* en *wat* u wilt bereiken met de zomerschool.

- Welke scholen? Enkele specifieke scholen; een cluster van scholen (bijvoorbeeld in brede school-verband); scholen in bepaalde wijken; of alle scholen in de gemeente?
- Welke leerlingen? Welke leeftijdsgroepen (onder-, midden- of bovenbouw)? Al dan niet een selectieve groep leerlingen (laag presterende leerlingen, onderpresteerders, high potentials)?
- Wat wordt met de extra leertijd beoogd? Welke doelen zijn er op het vlak van taal en/of rekenen? Stel je nog andere doelen, bijvoorbeeld op het vlak van sociaal-emotionele ontwikkeling?

3. Kies het organisatieniveau

Organisatieniveau

Denk na over het gewenste organisatieniveau.

- Organisatie en uitvoering per school of met meerdere scholen tegelijk?
- Samenwerking door clusters van scholen (bijvoorbeeld in brede school-verband), op wijk- of op stadsniveau?
- Kiest elke school of elk samenwerkingsverband een eigen invulling, of werken scholen (per wijk of in de hele stad) volgens hetzelfde plan?

4. Denk na over geschikte variant

Variant

Denk na over welke variant aansluit bij uw doelgroep en behoefte. Voorbeelden vindt u op www.onderwijstijdverlenging.nl

Kenmerkend voor de OTV-zomerschool is dat taal en rekenen centraal staan, vaak in meer 'belevingsgerichte' vorm. Daarnaast:

- Bieden veel zomerscholen 's middags andere activiteiten aan: bijvoorbeeld excursies, creatieve opdrachten of sportieve activiteiten. Inhoudelijke samenhang tussen ochtend- en middagprogramma heeft dan meerwaarde.
- Staat (per week) vaak een thema centraal. Dit thema komt zowel terug in cognitieve als in verrijkende activiteiten.
- Zijn er zomerscholen die gericht zijn op een meer specifiek aandachtsgebied. Zo is er een povo-zomerschool, voor aanstaande brugklasleerlingen.

Financiën

Indicatie kosten

De kosten van een zomerschool hangen sterk af van de gekozen variant. Een indicatie: minimaal € 15.000,- per groep van 15 leerlingen voor twee weken zomerschool.

Financieringsmogelijkheden

De zomerschool kan worden gefinancierd vanuit de volgende budgetten:

- OAB-middelen
- Eigen middelen gemeente
- Provinciale middelen
- Lumpsum school, inclusief prestatiebox
- Fondsen/sponsoring

Effectieve kenmerken

Factoren die bijdragen aan de effectiviteit van 'verlengde leertijd'

- Opbrengstgerichte aanpak: expliciete doelstellingen en monitoren van vorderingen
- Programma gebaseerd op kenmerken van 'effectief onderwijs': hoge verwachtingen en positieve benadering van leerlingen, voldoende effectieve leertijd, aansluiten op individuele behoeften
- Goede aansluiting tussen reguliere lestijd en extra leertijd
- Motiverende/activerende aanpak: niet 'meer van hetzelfde' in de verlengde leertijd, maar leren op een andere manier
- Duidelijk omschreven doelgroep
- Aandacht voor bevorderen zelfvertrouwen
- Stimuleren ouderbetrokkenheid
- Stevig onderwijskundig leiderschap
- Langdurige deelname leerlingen

Personeel

Wie heb je nodig?

Een coördinator en gediplomeerde leerkrachten. Daarnaast eventueel onderwijsassistenten, stagiaires en/of vakkrachten (bijvoorbeeld voor cultuur, sport).

Wat voor aanstelling?

Als gekozen wordt voor inzet van eigen personeel:

- Tijdelijke uitbreiding betrekkingsomvang (maximaal 1,2 fte)
- Op projectbasis bij (stichting van) de gemeente
- Op projectbasis bij 'eigen' stichting
- Geen aanstelling, maar vrijwilligersvergoeding (max. € 150,- p/m en € 1500,- p/jaar)

Als gekozen wordt voor inzet van personeel 'van buiten':

- Zie opties eigen personeel, en:
- Via een uitzendbureau of payroll-onderneming
- Geen aanstelling, ZZP-er dient factuur in

Beleidsvelden

De zomerschool past onder meer bij de volgende beleidsvelden:

- Onderwijsachterstandenbeleid
- Brede schoolbeleid
- Zorg voor de jeugd/passend onderwijs
- Versterking taalbeleid/doorlopende leerlijnen taal en rekenen
- Verbetering overgang po-vo

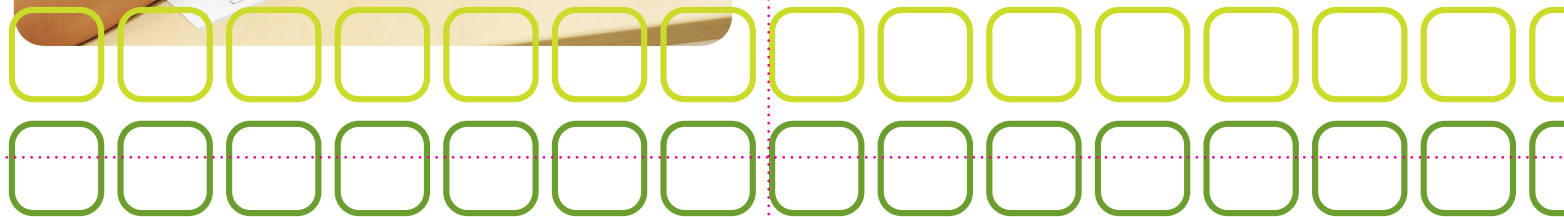
Meer weten?

Zie voor meer informatie en praktijkvoorbeelden:
www.onderwijstijdverlenging.nl

Een aparte brochure is beschikbaar voor de organisatie van
een *verlengde schooldag*.

Vragen, opmerkingen?

Stuur een e-mail naar otv@oberon.eu

onderwijstijdverlenging

Colofon

Deze brochure is financieel mogelijk
gemaakt door het ministerie van OCW.

Tekst en samenstelling

Inge Visser (Oberon)
Jolien van Haalen (Oberon)

Vormgeving

Studio 12, Leiden

Foto's

OTV-pilot Delft door Laura de Haan